

Cuprins

<i>Prefața autorilor</i>	5
------------------------------------	---

Partea I Strategii de modificare a comportamentului copiilor autiști

Introducere	9
Parteneriat	9
Povestea unui părinte.	9
Capitolul 1: Intervenția comportamentală intensivă	13
Date istorice	13
Curriculum	14
De câte ore de terapie are nevoie copilul meu?	15
Care este rolul familiei?	15
Formatul terapiei.	16
Formatul lecțiilor.	17
Mediul de predare	17
Stadiile terapiei	18
Evaluarea.	19
Eficiența programului	19
Caracteristice comune ale programelor de calitate.	19
Capitolul 2: O metodă potrivită și pentru copiii mari și adolescenți	21
Terapia copiilor mari	22
Forma de învățământ.	23
Capitolul 3: Recompense.	25
Obiecții împotriva recompenselor	25
Identificarea și dezvoltarea recompenselor.	26
Evaluarea recompenselor	27
Selectarea modelului de recompensare	27
Reguli de recompensare.	28
Feedback diferențiat și informativ.	33
Capitolul 4: Comportamentele disruptive	34
Când este considerat problematic un comportament	35
Crearea mediului optim.	36

Mediul înconjurător și stresul	36
Cum să faceți terapia naturală, plăcută și generalizabilă	37
Capitolul 5: Cum să înțelegem comportamentele disruptive.	39
Cum se abordează problemele comportamentale	41
Etapile intensificării comportamentului	42
Prima etapă	43
A doua etapă	44
A treia etapă	45
Etapa finală	46
Sfaturi valabile pentru toate etapele.	46
Tehnici specifice de management al comportamentului	47
Capitolul 6: Programe comportamentale.	49
Comportamentele disruptive.	49
Programul de toleranță la frustrare	50
Ierarhizarea situațiilor de stres.	51
Noncomplanța	51
Sfaturi care să faciliteze complianța.	51
Programul de complianță.	52
Ierarhizarea complianței	53
Program de intervenție pozitiv	53
Program de intervenție reductiv	54
Capitolul 7: Comportamentele autostimulatoare.	55
Funcțiile autostimulării	56
Procedee reactive	57
Procedee proactive.	60
Capitolul 8: Problemele de somn.	62
Stabilirea unei rutine de somn.	63
Alegerea orei potrivite de culcare.	63
Obiectul care „aduce” somnul	64
Cum determinați copilul să rămână în pat	64
Cum să țineți copiii departe de patul părinților.	65
Somnul de prânz	66
Capitolul 9: Folosirea toaletei	67
Momentul propice.	67
Echipamentul	68
Orarul de toaletă	68
Mărirea intervalelor orarului	70

Folosirea independentă a toaletei	70
Verificări	71
Program intensiv de învățare a folosirii toaletei	71
Cu prompt sau fără prompt?	72
Dificultăți legate de defecație	72
Ritualuri	73
Folosirea toaletei pe timpul nopții	73
Somnul de prânz	74
Capitolul 10: Problemele de alimentație	75
Selecția alimentelor	75
Momentul potrivit pentru ceva nou	76
Introducerea alimentului nou	76
Alte probleme de alimentație	77
Capitolul 11: Jocul și abilitățile sociale	79
Stimularea limbajului	79
Învățarea incidentală	80
Recompensarea socială	80
Împotrivirea față de programele de joc și socializare	81
Selectarea abilităților de joc care vor fi predate	84
Jocul solitar	85
Programul de joc	86
Componentele programului	86
Analiza componentelor	86
Un singur pas o dată	87
Exersare intensivă	87
Promptarea și diminuarea promptului	88
Recompensarea	88
Dezvoltarea independenței	88
Capitolul 12: Jocul social	89
Exemple de activități de joacă/socializare	90
Organizarea întâlnirilor de joacă	92
Alegerea partenerilor de joacă	93
Etapele dezvoltării sociale	93
Partea a II-a	
Programe de lucru	
Desfășurarea sesiunilor de terapie	97
Predarea prin exerciții distincte	100

I. Introducere	100
II. Componentele unui exercițiu distinct	101
III. Captarea atenției	108
IV. Sfaturi generale pentru accelerarea progresului	109
Tabel de evaluare pentru generalizare	114
Complianța	115
Imitație nonverbală	116
Imitație cu cuburi	121
Abilități motorii	124
Potriviri	126
Desen	131
Joc	134
Strategia generală de predare	135
Tipuri de joc	135
Stadiile jocului	136
Cântece	137
Joc independent	138
Scenarii de joacă	140
Instrucțiuni (receptiv)	144
Denumiri (receptiv)	148
Comunicarea funcțională	152
Stimularea comunicării	154
Imitația verbală	156
Dificultăți de articulare	161
Denumiri (expresiv)	162
Bazele conversației	165
Asertivitatea	167
Da/nu	169
Negația	171
Coordonarea atenției	172
Emoții	175
Gesturi (Pragmatică)	178
Atribute	180
Funcții	183
Categorii	185
Cunoștințe generale și raționamente I	187
Cunoștințe generale și raționamente II	190
La fel/diferit	192
Prepoziții	194
Pronumele	197
Dezvoltarea limbajului I	199
Timpurile verbale	203
Pluralul	206
„Nu știu”	208

Conversația – abilități intermediare	210
Întrebări	213
Ordonarea unei succesiuni	216
Primul/ultimul	218
Înainte/după	221
Povești	223
Cauză și efect	225
Capacitatea de înțelegere I	228
Capacitatea de înțelegere II	230
Interacțiunea cu copiii de aceeași vârstă	231
Conversație – abilități avansate	234
Tabel de evaluare pentru conversație	237
Atenția socială	238
Învățarea prin observare	239
Abilități de socializare	244
Ce lipsește?	246
Aducerea aminte	247
Noțiuni cantitative	249
Citirea	252
Scrierea	255
Autoservirea	257
Folosirea toaletei	261
Tabel de evaluare pentru școală	265

Anexe

Curriculum recomandat de Autism Partnership pentru predarea prin exerciții distincte

Anexa A: Evaluarea programelor de lucru	268
Anexa B: Raport zilnic	298
Anexa C: Raport de exercițiu	299
Anexa D: Desfășurător de programe	300
Anexa E: Evaluarea terapeutului	301
Anexa F: Descrierea programului	307
Anexa G: Fișă de răspunsuri	308
Nota traducătorului	309
Index	310